

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM,
FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT
O'ZBEK TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI
JAHON ADABIYOTI VA QIYOSIY ADABIYOTSHUNOSLIK KAFEDRASI

**“SHARQ MUMTOZ POETIKASI
MUAMMOLARI:
NAVOIY VA RUMIY”**

*mavzusidagi xalqaro ilmiy-nazariy
konferensiya materiallari
2025-yil, 22-aprel*

MINISTRY OF HIGHER EDUCATION, SCIENCE AND
INNOVATIONS OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN
ALISHER NAVAI TASHKENT STATE UNIVERSITY
OF UZBEK LANGUAGE AND LITERATURE
DEPARTMENT OF WORLD LITERATURE AND
COMPARATIVE LITERATURE

*Proceedings of the international
scientific-theoretical conference titled*

**“ISSUES IN ORIENTAL CLASSICAL
POETICS: NAVO'I AND RUMI”**

April 22, 2025

Toshkent
“Nurafshon business”
2025

UO'K 845.711.05

KBK 133.585.3

“Sharq mumtoz poetikasi muammolari: Navoiy va Rumiy” mavzusidagi xalqaro ilmiy-nazariy konferensiya materiallari. – Toshkent: Nurafshon business, 2025. – 1016 b.

ISBN 978-9910-8871-6-1

Mas’ul muharrir:

Shuhrat Sirojiddinov,

filologiya fanlari doktori, akademik

Tahrir hay’ati:

Shuhrat Sirojiddinov (O‘zbekiston), Münevver Tekcan (Turkiya), Uzoq Jo‘raqulov (O‘zbekiston), Agnieska Vojta (Germaniya), Nozliya Normurodova (O‘zbekiston), Rukhsana Iftikhar (Pokiston), Almaz Ulviy (Ozarbayjon), Suvon Meli (O‘zbekiston), Sergey Nikonorov (Rossiya), Akibatxan Ismanova (Qirg‘iziston), Makpal Orazbek (Qozog‘iston), Aleksey Pilev (Rossiya), Nurboy Jabborov (O‘zbekiston), Shafiqa Yorqin (Afg‘oniston), Amir Ne‘mati Lima‘i (Eron), Nafas Shodmonov (O‘zbekiston), Rakymjan Turysbek (Kazakhstan), Dilmurod Quronov (O‘zbekiston), Gulnoz Xalliyeva (O‘zbekiston), Dilnavoz Yusupova (O‘zbekiston).

Sharq-islom madaniyatining ikki buyuk vakili – Alisher Navoiy va Jaloliddin Rumiy ijodi badiiyati, tarixiy-tipologik xossalarini ilmiy-nazariy tadqiq etishga qaratilgan “Sharq mumtoz poetikasi muammolari: Navoiy va Rumiy” mavzuidagi mazkur konferensiya materiallari ulkan geografik ko‘lami, tipologik talqinlari, tahliliy xulosalari bilan o‘ziga xosdir. To‘plam to‘rt bo‘limdan tashkil topgan. Har bir bo‘lim o‘zicha mustaqil ilmiy muammoni aks ettirishi bilan birga, Navoiy va Rumiy poetikasi sathida o‘zaro umumlashadi, jahon adabiyoti, qiyosiy adabiyotshunoslik, tarixiy hamda nazariy poetika, hozirgi adabiy jarayon muammolarini aks ettirishi bilan ma’naviy-ma’rifiy, badiiy-estetik ahamiyat kasb etadi.

Ilmiy to‘plam adabiyot nazariyasi, adabiy tanqid, adabiyot tarixi, qiyosiy adabiyotshunoslik, tarjima nazariyasi, tarjimashunoslik bilan shug‘ullanayotgan doktorant, tayanch doktorantlar; magistrant va bakalavriyat bosqichi talabalari, shuningdek, badiiy adabiyot masalalari bilan qiziquvchilar uchun mo‘ljallangan.

To‘plam Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o‘zbek tili va adabiyoti universiteti Ilmiy-texnik kengashining 2025-yil 3-apreldagi yig‘ilishi qaroriga asosan nashrga tavsiya etilgan.

**Mualliflar qarashlari tahririyat nuqtayi nazaridan
farqlanishi mumkin.**

© “Nurafshon business”, 2025.

UDC 845.711.05

KBK 133.585.3

Proceedings of the International Scientific-Theoretical Conference on the topic "Issues in Oriental Classical Poetics: Navoi and Rumi" – Tashkent: Nurafshon Business, 2025. – 1016 pages.

ISBN 978-9910-8871-6-1

Editor-in-Chief:

Shuhrat Sirojiddinov,

Doctor of Philological Sciences, Academician

Editorial Board:

Shuhrat Sirojiddinov (Uzbekistan), Münevver Tekcan (Turkiye), Uzoq Jo'raqulov (Uzbekistan), Agnieszka Wojta (Germany), Nozliya Normurodova (Uzbekistan), Rukhsana Iftikhar (Pakistan), Almaz Ulviy (Azerbaijan), Suvon Meli (Uzbekistan), Sergey Nikonorov (Russia), Akibatkhon Ismanova (Kyrgyzstan), Makpal Orazbek (Kazakhstan), Aleksey Pilev (Russia), Nurboy Jabborov (Uzbekistan), Shafiq Yorqin (Afghanistan), Amir Ne'mati Lima'i (Iran), Nafas Shodmonov (Uzbekistan), Rakymjan Turysbek (Kazakhstan), Dilmurod Quronov (Uzbekistan), Gulnoz Khalliyeva (Uzbekistan), Dilnavoz Yusupova (Uzbekistan).

The present conference proceedings, titled "Issues in Oriental Classical Poetics: Navoi and Rumi" focus on the scholarly and theoretical exploration of the artistic, historical, and typological dimensions of the works of two eminent figures of Eastern-Islamic culture – Alisher Navoi and Jalaluddin Rumi. With its broad geographical scope, comparative perspectives, and analytical insights, the collection offers a unique contribution to the field. The volume is organized into four sections. Each section explores a distinct scholarly issue while also highlighting the shared poetic features and mutual influences in the works of Navoi and Rumi. The discussions extend to themes in world literature, comparative literary studies, historical and theoretical poetics, and contemporary literary discourse, contributing to both intellectual and aesthetic understanding.

This collection is intended for doctoral and postgraduate researchers, as well as master's and undergraduate students in fields such as world literature, literary theory, literary criticism, comparative literature, translation theory, and translation studies. It may also be of interest to anyone engaged in the study of artistic literature.

The publication was recommended by the Scientific and Technical Council of Alisher Navoiy Tashkent State University of Uzbek Language and Literature on April 3, 2025.

The views expressed in the articles do not necessarily reflect those of the editorial board.

© "Nurafshon business", 2025.

MUNDARIJA

1.	<i>Shuhrat SIROJIDDINOV.</i>
IKKI BUYUK – IKKI TURK (<i>Kirishso'z ornida</i>) | 15 |
|----|--|----|

I SHO'BA NAVOIY VA RUMIY: BADI'YAT VA TIPOLOGIYA

2.	<i>Узоқ ЖЎРАҚҲҲОВ.</i>
МУМТОЗ ПОЭТИКАДА “ИДЕАЛ ОБРАЗ” МУАММОСИ	20
3.	<i>Қозоқбой ЙЎЛДОШ.</i>
“ЛАЙЛИ ВА МАЖНУН” ДОСТОНИДА РУҲИЯТ ТАСВИРИ	48
4.	<i>Сувон МЕЛИ.</i>
“ХАМСА”ДА МУАЛЛИФ “МЕН”И	57
5.	<i>Gulnar Agig JAFARZADE.</i>
THE INFLUENCE OF RUMI ON ALISHER NAVAI'S PERSIAN RUBAIYAT	68
6.	<i>Münevver TEKCAN.</i>
ALI SHIR NAVA'I'S IMPACT ON THE TIMURID RENAISSANCE	79
7.	<i>Сергей НИКАНОВ.</i>
К ВОПРОСУ О ФУНКЦИОНАЛЬНОЙ ЗНАЧИМОСТИ ЭПИТЕТОВ В СБОРНИКЕ “СОКРОВИЩНИЦА МЫСЛЕЙ” АЛИШЕРА НАВОИ	90
8.	<i>Мақсуд АСАДОВ.</i>
НАВОИЙ АСАРЛАРИДА ИЖОД ВА ИЖОД АҲЛИ ТАЛҚИНИ	99
9.	<i>Шоира АҲМЕДОВА.</i>
АЛИШЕР НАВОИЙ ВА ЖАЛОЛИДДИН РУМИЙ МАКТУБЛАРИ ҲАҚИДА	107
10.	<i>Гулноз ХАЛЛИЕВА, А. ЮСУПОВА.</i>
ЕВРОПАДА РУМИЙШУНОСЛИК ВА СУЛТОН ВАЛАДНИНГ БУЮК БРИТАНИЯДА САҚЛАНАЁТГАН АСАРЛАРИ ХУСУСИДА	116

	<i>Оразбек МАҚПАЛ, Айнұр АНАПИНА.</i>	
11.	ӘДЕБИЕТТЕГІ ИНТЕРМӘТІНДІЛІК: АБАЙ ШЫҒАРМАЛАРЫНЫҢ ӘЛІШЕР НАУАИМЕН САБАҚТАСТЫҒЫ	121
	<i>Сайфиддин РАФИДДИНОВ.</i>	
12.	НАВОЙИ ВА РУМИЙ ИЖОДИНИНГ ҚИЁСИЙ ЎРГАНИШ МАММОЛАРИ	128
	<i>Dilnavoz YUSUPOVA.</i>	
13.	MAVLONO JALOLIDDIN RUMIY VA ALISHER NAVOIY ASARLARIDA SAMARQAND TALQINI	137
	<i>Илҳом ҒАНИЕВ.</i>	
14.	ЖАЛОЛИДДИН РУМИЙ ВА АЛИШЕР НАВОЙИ АСАРЛАРИДА ИНТЕРТЕКСТУАЛЛИК	146
	<i>Islamjon YAKUBOV.</i>	
15.	JALOLIDDIN RUMIY MEROSI VA ZAMONAVIY O'ZBEK ROMANCHILIGI	153
	<i>Gulbahor ASHUROVA.</i>	
16.	TARIXIY SHAXS TASVIRI: NAVOIY OBRAZI	162
	<i>Qahramon TO'XSANOV, Muhammadamin JURAQULOV.</i>	
17.	RUMIY VA NAVOIY IJODIDA ILM-MA'RIFAT TALQINI	170
	<i>Mahmadiyor ASADOV.</i>	
18.	HOMO POETIKUS KONSEPSIYASI: NAVOIY VA RUMIY	174
	<i>Sobit AVEZOV.</i>	
19.	BOQIYLIKKA DAXLDOR BITIKLAR	174
	<i>Адҳамбек АЛИМБЕКОВ.</i>	
20.	АЛИШЕР НАВОЙИНИНГ ТУРКИЯЛИК ШОГИРДИ	182
	<i>Насиба БОЗОРОВА.</i>	
		187
21.	ҲАЗРАТИ МАВЛОНОНИНГ “МАЖОЛИСИ САБЪА” (“ЕТТИ МАЖЛИС”) АСАРИДА НАЪТ	191
	<i>Yulduz ZIYAYEVA.</i>	
22.	“OSHIQ-MA'SHUQA-RAQIB” OBRAZI GENEZISI	198
	<i>Olmos XURRAMOV.</i>	
23.	ALISHER NAVOIYNING “HOLOTI PAHLAVON MUHAMMAD”DA TARIXIY HAQIQAT IFODASI	205
	<i>Hasamuddin HAMDARD.</i>	
24.	AMIR ALISHER NAVOIYNING HEROT MAKTABINING TUSHUNCHALARINI TEMURIYLAR SIYOSATIGA O'TKAZISHDAGI ROLI	210

25.	<i>Leyla HƏSƏNOVA.</i> AZƏRBAYCAN ƏDƏBİYYATINDA ROMANTİZM	220
26.	<i>Marifat RAJABOVA, Madina IBOTOVA.</i> RUMİY VƏ NAVOIY LIRIKASIDA KÖ'NGİL METAFORASI	226
27.	<i>Sherxon QORAYEV.</i> MAVLAVİY "GİRDİ DARVESHLAR"NING RAQSU SAMO' MAJLISLARI	231

II SHO'BA SHARQ ADABIYOTIDA POETIKA MUAMMOLARI

28.	<i>Улугбек ХАМДАМ.</i> ГЛОБАЛ ДУНЕДАГИ ЙЎЛЧИ ЮЛДУЗЛАР	244
29.	<i>Zafer TOPAK.</i> ALİ ŞİR NEVÂÎ'NİN TÜRKÇE DİVANLARINDAKİ ŞİİRLE İLGİLİ BENZETMELER VE BUNLARIN ŞAİRİN POETİKASINA KATKILARI	254
30.	<i>Gulnoz XALLIYEVA, Adiba MA'DIYEVA.</i> ZAMONAVİY O'ZBEK VA NEMIS SHE'RIYATIDA BAHOR OBRAZINING BADIİY TALQINI	266
31.	<i>Dilrabo QUVVATOVA.</i> MUMTOZ POETIKADA MASNAVIYGA OID QARASHLAR TALQINI	275
32.	<i>Вусала НАСИБОВА.</i> КОМПЛЕКС НОВРУЗОВСКИХ ОБРЯДОВ В АЗЕРБАЙДЖАНСКОЙ ЛИТЕРАТУРЕ	279
33.	<i>Диляра ХАЛИЛОВА.</i> К ВОПРОСУ О МЕЖКУЛЬТУРНОМ ПОТЕНЦИАЛЕ ХУДОЖЕСТВЕННЫХ ТЕКСТОВ НАВОИ И ПУШКИНА В ПРЕПОДАВАНИИ РУССКОГО ЯЗЫКА	285
34.	<i>Оразбек МАҚПАЛ, Әнуар ЗЕРДЕ.</i> НҮРЛАН МӘУКЕНҰЛЫ ШЫҒАРМАШЫЛЫҒЫ ЖӘНЕ АБАЙ ДӘСТҮРІ	289
35.	<i>Олим ОЛТИНБЕК.</i> РАУФ ПАРФИ ШЕЪРЛАРИНИНГ ВАЗН ХУСУСИЯТЛАРИ	297
36.	<i>Farhad RAHİMİ.</i> FERAĞÎ'NİN MİFTAHU'L-LÜGAT SÖZLÜĞÜNÜN DÜZENİ VE EL YAZMASI ÜZERİNE	312

37.	<i>Orzigul HAMROYEVA.</i> QOʻFIYAGA OID BIRLIK LARNING QIYOSIY TAHLILI	325
38.	<i>Ainisa AKMATOVA, Makhlie NAZAROVA</i> THE SPECIFIC PECULIARITIES OF THE EMAGE "WOMAN" IN THE EPIC MANAS AND IN ALISHER NOVOIY'S WORKS	333
39.	<i>Тоғжол НОРОВ.</i> АЛИШЕР НАВОИЙ БОРЛИҚ ФАЛСАФАСИДА КОСМОС, МАКОН ВА ЗАМОН ТАЛҚИНИ	341
40.	<i>Rustam SHARIPOV.</i> MAHMUDXO'JA BENBUDIY VA ABDURAUF FITRATNING MILLIY DAVLATCHILIK HAQIDAGI QARASHLARI	353
41.	<i>Feruza BURXANOVA.</i> BADIY SO'Z JILOSI	370
42.	<i>Ольга ЧИЖИКОВА, Ирина ЯНОВСКАЯ.</i> ЧЕРТЫ КОСМИЗМА В СТИХОТВОРЕНИИ НИКОЛАЯ КЛЮЕВА "БЕЛАЯ ИНДИЯ" И В НЕКОТОРЫХ ПРОИЗВЕДЕНИЯХ ВОСТОЧНЫХ АВТОРОВ	377
43.	<i>Komiljon HAMROYEV.</i> SHARQ NIKOYATLARINING TIPOLOGIK XUSUSIYATLARI	386
44.	<i>Ўилуффар УМАРОВА.</i> УЛЖАС СУЛАЙМОНОВ ШЕЪРИЯТИ	393
45.	<i>Zebiniso BEKMURADOVA.</i> PAREMIYADA XIAZM	399
46.	<i>Азамат ХАЙРУЛЛАЕВ.</i> НОРМУРОД НОРҚОБИЛОВ ҲИКОЯЛАРИДА ОНОМАСТИКА	404
47.	<i>Салават АЮПОВ.</i> ОТЗВУКИ РУССКОЙ КЛАССИКИ В ЧЕХОВСКОМ ЭТЮДЕ "БЕЗНАДЕЖНЫЙ"	422
48.	<i>پوهنپار امرالله محمدی</i> بررسی زبان شناسانه استعاره مفهومی عشق در اشعار فارسی نوایی	429
49.	<i>Tozagul MATYOQUBOVA.</i> G'AFUR G'ULOM SHE'RIYATIDA LIRIK QAHRAMON VA KECINMANING POETIK IFODASI	437
50.	<i>Ирина ЯНОВСКАЯ, Ольга ЧИЖИКОВА.</i> СКУЛЬПТУРНЫЕ ОБРАЗЫ В ПРОИЗВЕДЕНИЯХ А.С.ПУШКИНА	445

51.	<i>Шохрат Нусрат МАМЕДОВА.</i> ЭТНОКУЛЬТУРНАЯ СЕМАНТИКА ДЕТСКИХ ДРАМ МИРВАРИД ДИЛЬБАЗИ	453
52.	<i>Umida ABDULLAYEVA.</i> “SHAYX SAN’ON” QISSASIDA USTOZ-SHOGIRD MASALASI	466
53.	<i>Yorqinoy NASIRDINOVA.</i> ALISHER NAVOIY OBRAZI FRANSUZ ADABIY VA TARIXIY TAFAKKURIDA	470
54.	<i>Sayid Nurulloh AMINYOR.</i> ALISHER NAVOIY MA’RIFATNING PORLOQ QUYOSHI	478
55.	<i>Otabek BABAYEV, Munisa BOLTAYEVA.</i> ÜBERSETZUNGSMETHODE VON TECHNISCHEN TEXTEN	491
56.	<i>Нуриддин УБАЙДУЛЛАЕВ.</i> “ТАНАЗЗУЛ” РОМАНИДА МУСУЛМОНҚУЛ МИНГБОШИ ОБРАЗИ	496
57.	<i>Matluba MAMADIYAROVA.</i> “ALPOMISH” VA “BEOVULF” EPOSALARIDA AYOL FENOMENI	503
58.	<i>Mahbuba QARSHIYEVA.</i> ALISHER NAVOIY: MATNSHUNOSLIK VA MANBASHUNOSLIK	508
59.	<i>Feruza SAPAYEVA.</i> MAXTUMQULI ASARLARINING TURKIY TILLARDAGI TARJIMALARI VA ULARNING TADQIQI	514
60.	<i>Bahor SHUKUROVA.</i> BADIIY ADABIYOTDA RAMZIY OBRAZLAR TALQINI	522
61.	<i>Nodira SAIDOVA.</i> “NAVOIY VA ILOHIYOT”DA “GERMENEVTIK DOIRA”DAN FOYDALANISH	530
62.	<i>Sevinchoy YOQUBOVA.</i> XX ASR BOSHLARI O‘ZBEK SHE’RIYATINING YANGILANISH OMILLARI	534
63.	<i>Нилуфар ДИЛМУРОДОВА.</i> АСАД ДИЛМУРОД ЭССЕЛАРИНИНГ ГЕНЕТИК АСОСЛАРИ, УЛАРДА МУАЛЛИФ ИФОДА УСЛУБИ ВА БАДИИЙ- ЭСТЕТИК КОНЦЕПЦИЯСИ	541
64.	<i>Nodira XUDOYNAZAROVA.</i> JALOLIDDIN RUMIY VA ALISHER NAVOIY JAHON ADABIYOTI KONTEKSTIDA	547

65.	<i>Maftuna NORQULOVA.</i> "HALI HAYOT BOR..." QISSASIDA QAHRAMON KONSEPSIYASI	552
66.	<i>Dilnavoz BOYZOQOVA.</i> "YUSUF VA ZULAYHO" QISSASIDA OBRAZ TALQINI	560
67.	<i>Махфуззоҳон ХОМИДОВА.</i> "БАДОЙИЪ УЛ-БИДОЯ" ДА ИНТЕРТЕКСТУАЛЛИК	568

III SHO'BA NAVOIY VA RUMIY IJODIDA MA'RIFAT VA MILLIYAT MASALALARI

68.	<i>Nafas SHODMONOV.</i> "LAYLI VA MAJNUN" DOSTONI SYUJETI VA G'OYASINI SHAKLLANTIRGAN BA'ZI OMILLAR	578
69.	<i>DR. KEMAL YAVUZ ATAMAN.</i> OSMANLI DEVLETİ'NİN MANEVİ VE HAKİKİ MÜESSİSİ MEVLÂNÂ CELÂLEDDİN-İ RÛMÎ	584
70.	<i>G'ayrat MURODOV, Shahlo SA'DULLAYEVA.</i> MURSHID VA MURID MUNOSABATI	592
71.	<i>Нусратулло ЖУМАХЎЖА.</i> ЖАЛОЛИДДИН РУМИЙ "МАСНАВИЙИ МАЪНАВИЙ" АСАРИНИНГ КИРИШ ҚИСМИ МАЗМУНИГА ЧИЗГИЛАР	602
72.	نویسنده: پروفسور دکتر فضل الرحمن فقیہی ہروی نقش امیر علیشیر نوابی در تمدنآفرینی دورہ تیموریان ہرات	607
73.	<i>Darmonoy O'RAYEVA.</i> RUMIY VA HOZIRGI O'ZBEK SHOIRLARI IJODIDA DUNYO TA'RIFI	619
74.	<i>Ulkar BAKHSHIYEVA.</i> THE ARTISTIC-AETHETIC FEATURES OF THE MYTHOLOGICAL APPROACH IN NIZAMI GANJAVI'S POEM "ISKANDARNAME" (IN THE CONTEXT OF LEGENDS RELATED TO KHIDR)	624
75.	بشیر احمد قرداش هصالح	634
76.	<i>Odiljon AVAZNAZAROV.</i> NAVOIY DOSTONLARIDA "QADAM" METAFORASI	642

	<i>Toji NOROV.</i>	
77.	ALISHER NAVOIY FALSAFIY MEROSINING ILOHIY-MA'RIFIY VA MAFKURAVIY ASOSLARI	649
	<i>Saodat MUMINOVA.</i>	
78.	AQL VA IDROK O'RTASIDAGI MUVOZANAT	662
	<i>Мустафа БАЙЭШАНОВ.</i>	
79.	“ПЯТЕРИЦА” НАВОИ В СОКРОВИЩНИЦЕ МИРОВОЙ ЛИТЕРАТУРЫ	667
80.	زینب نوروز علی ؛ شادمحمد سہاک جاہگاہ عقل در اشعار امیر نظام الدین علیشیر نوایی	671
	<i>Usmon QOBILOV.</i>	
81.	ON THE INTERPRETATION OF THE TRUE OF HUMANITY AND THE UNIVERSE IN ARTISTIC CREATIVITY	678
	دکتر نورالرحمن ناصح	
82.	انسان کامل و انسان شناسی از نظر علی شیر نوایی و مولانا با رویکرد تطبیقی	687
	<i>Адҳамбек АЛИМБЕКОВ.</i>	
83.	АЛИШЕР НАВОИЙ ҲАҚИДА ТУРК ДОСТОНИ	693
	<i>Hamza ATEŞ, Kemal ATAMAN.</i>	
84.	MAVLONO JALOLIDDIN RUMIY ASARLARIDA IJTIMOİY O'ZGARISHLAR	700
	<i>Мавжуда НУРИДДИНОВА.</i>	
85.	“БОР КИТОБИ, ЛЕК ПАЙҒАМБАР ЭМАС...”	710
	<i>Shohista NIYOZOVA.</i>	
86.	MILLIY QADRIYATNING TAMAL TOSHI	720
	<i>Duygu KOCA.</i>	
87.	ALİ ŞİR NEVÂÎ'NİN ESERLERİNDE AHLAKİ DEĞERLER	727
	<i>Iroda ISHONXANOVA.</i>	
88.	XX ASR 40-YILLARIDA NAVOIYSHUNOSLIK	734
	<i>Ойдин ТУРДИЕВА, Ойша ШУКУРОВА.</i>	
89.	РУМИЙ ҒАЗАЛЛАРИДА ТИНЧЛИК ҒОЯСИ ТАЛҚИНИ	734
	<i>Nargiza SHOALIYEVA.</i>	
90.	RUMIY VA NAVOINING ISHQQA OID QARASHLARI	741
		747

IV SHO'BA
NAVOIY VA RUMIY
YOSH TADQIQOTCHILAR TALQINIDA

91.	<i>Malika SUYUNOVA.</i> HAMZA VA XALQ TEATRI	766
92.	<i>Laylo TO'YCHIYEVA.</i> "ULISS" ROMANIDA TRAGIK VAZIYAT XRONOTOPI	772
93.	<i>Nilufar HAITOVA.</i> HAMID OLIMJON – NAVOIYSHUNOS	777
94.	<i>Shaxnoza TURSUNOVA.</i> SIZIF OBRAZI: TURFA TALQINLAR	781
95.	<i>Madina VAHOBOVA.</i> "NAVOIY KIRMAGAN UYLAR QORONG'U"	786
96.	<i>Sayohat ARZIQULOVA.</i> FATMA SHENGIL SUZAR IJODIDA RUMIY AN'ANALARI	794
97.	<i>Osiyo SIDDIQOVA.</i> KOMIZM XUSUSIDA BIR-IKKI SO'Z	802
98.	<i>To'lg'anoy QULJANOVA.</i> ASQAR MAHKAM IJODIDA RUMIYONA OHANGLAR <i>Sabinabonu BERDIYEVA.</i>	810
99.	"ADABIYOTSHUNOSLIK LUG'ATI"NING ELEKTRON MOBIL ILOVASINI YARATISH XUSUSIDA	815
100.	<i>Huriniso MENGLIYEVA.</i> DUNYONING AZALIY SAVDOSI	819
101.	<i>Баҳодур ЖОБЛИЕВ.</i> УНИВЕРСАЛ ОБРАЗЛАР КЎЛАМИ	825
102.	<i>Zilola JO'RAYEVA.</i> NAVOIY VA RUMIY ASARLARIDA TASAVVUF TIMSOLLARI	829
103.	<i>Diyora O'KTAMOVA.</i> ALISHER NAVOIY FARDLARINING O'RGANILISHI	834
104.	<i>Hediye Zeynep KÖŞEK.</i> ALİ ŞİR NEVÂİ VE MEVLÂNÂ CELÂLEDDİN RUMÎ'NİN ESERLERİNDE TAKVÂ	839
105.	<i>Selenay ŞAHİN.</i> ALİ ŞİR NEVÂİ VE MEVLÂNÂ'NIN SANATSAL VE DÜŞÜNSEL YAKLAŞIMLARININ MİMARİ ESERLER ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: SOSYO-KÜLTÜREL BİR DEĞERLENDİRME	849

	<i>Nodirjon G'AFUROV, Shahnoza YO'LDOSHEVA.</i>	
106.	NAVOIY "XAMSA"SI VA RUMIY "NAYNOMA"SIDA "NAY" TIMSOLI	856
	<i>Noila ROXATALIYEVA.</i>	
107.	"DEVONA" VA "JUNUN" TUSHUNCHALARI TALQINI	861
	<i>Sema DÜLGAR.</i>	
108.	ŞAİR FÂTİMA HANIM VE KÜTAHYA MEVLEVÎHÂNESİNE ETKİLERİ	866
	<i>İrem ERDEM.</i>	
109.	ALİ ŞİR NEVAÎ'NİN MUHAKEMETÜ'L-LUGATEYN ADLI ESERİNDE EŞANLAMLILIK	872
	<i>Dilfuza ISMOILOVA.</i>	
110.	"BİR AYOL HAYOTIDAN 24 SOAT" NOVELLASINING KOMPOZITSION TAHLILI	881
	<i>Beyza ÖZER.</i>	
111.	MÊKÂNDAN LÂMEKÂNA: ALİ ŞİR NEVAÎ VE MEVLÂNÂ	888
	<i>Ahmet Berat COŞKUN.</i>	
112.	MUHÂKEMETÜ'L-LUGATEYN'DE GEÇEN İŞ/HAREKET BILDİREN FİİLLER VE BU FİİLLERİN KUZEYBATI/KIPÇAK TÜRK LEHÇELERİNDEKİ GÖRÜNÜMLERİ	897
	<i>Aziz NORQULOV.</i>	
113.	"NASOYIM" PINJIDAGI UMR	910
	<i>Saodat FAYZIYEVA.</i>	
114.	JADID MATBUOTIDA NAVOIY IJODI TADQIQI	916
	<i>Jobir ISMATILLOYEV.</i>	
115.	MUNIS IJODIDA NAVOIY AN'ANALARI	924
	<i>Dovud XO'JAQULOV.</i>	
116.	NAVOIY VA RUMIY IJODIDA SABR TUSHUNCHASI	930
	<i>Nazokat G'OFUROVA.</i>	
117.	BİLGAMISH – BUYUK SHARQNING QADIM DURDONASI	934
	<i>Nargiza SHAMIYEVA, Jazira TULEGENOVA,</i>	
	<i>Nargiza XOLBOBOYEVA.</i>	
118.	COMPARATIVE STUDY OF MEANING EXPANSION AND NARROWING OF QUALITATIVE ADJECTIVES IN ENGLISH AND UZBEK	938
	<i>Go'zal OMONOVA.</i>	
119.	JALOLIDDIN RUMIY HIKOYALARIDA XULQ-ATVOR MASALASI	944
	<i>Madina TURSUNOVA.</i>	
120.	MARLO VA SHEKSPIR: IJODIY PARALLELLAR VA FARQLAR	949

121.	<i>Shodiya TURSUNALIYEVA.</i> "ABU RAYHON BERUNIY" DRAMASIDA FOJIAVIY VAZIYATLAR TALQINI	952
122.	<i>Gulzoda SAFAROVA.</i> ERKIN A'ZAMNING "ANOYINING JAYDARI OLMASI" HIKOYASIDA IDILLIYAVIYLIK	957
123.	<i>Nozima KARIMOVA.</i> YOVUZ BAHODIR O'G'LINING "YONAYOTGAN BUXORO" ROMANIDA TARIXIY HAQIQAT	964
124.	<i>Suhrobjon ZIYODOV.</i> YOSHLAR SHE'RIYATIDA NAVOIYGA MUROJAAT	970
125.	<i>Sherzod USMONOV.</i> ZEBO MIRZO SHE'RIYATIDA METAFORIK OBRAZLAR	977
126.	<i>Нармин БАБАЕВА.</i> ЭТИОЛОГИЧЕСКАЯ СЕМАНТИКА МИФОЛОГИЧЕСКИХ ОБРАЗОВ	983
127.	<i>Yüsra KARAÇA.</i> HZ. MEVLANA'NIN YOLU VE HAT SANATI	993
128.	<i>Lobar BERDIYEVA.</i> SHAVKAT RAHMON SHE'RIYATIDA RAMZIYLIK	999
129.	<i>Gulsevar MAMANOVA.</i> "YUSUF VA ZULAYHO": GENEZIS MASALASI	1006
130.	<i>Shahzoda VALIJONOVA.</i> NAVOIY E'TIROF ETGAN XAMSANAVIS	1014
131.	<i>Dilrabo HAYDAROVA.</i> O'ZBEK-TURK HIKOYALARIDA KOMIKLIK	1018
132.	<i>Saida DAVRONOVA.</i> ALISHER NAVOIY FAOLIYATINING O'ZBEKISTON KINOFOTOFONO MILLIY ARXIVI HUJJATLARIDA YORITILISHI	1022
133.	<i>Mirjalol SODIQOV.</i> "BUYUKLAR TUHFASI" – MUMTOZ ADABIYOT TARIXIGA DOIR TADQIQOT	1029
134.	<i>Muhayyo ISTAMOVA.</i> AYOL OBRAZI JOZIBASI	1036
135.	<i>Iroda ESHMURADOVA.</i> YANGI DARSLIKLAR HAQIDA	1041

136.	<i>Ruxsora UNAROVA.</i> AHMAD A'ZAM HIKOYALARIDA "JUMBOQ" TASVIRI	1048
137.	<i>Maftuna USMONOVA.</i> NAVOIYDA "SHOH" VA "GADO" TUSHUNCHALARI TALQINI	1052
138.	<i>Nigora TOSHMURODOVA.</i> FURQAT VA MA'RIFATPARVARLIK G'OYASI SHARIF YUSUPOV TALQINIDA	1057
139.	<i>Muxlisa ASHIRMATOVA.</i> NAVOIY VA RUMIY: MUSHTARAK DIDAKTIKA	1068
140.	<i>Dilnavoz NAJIMOVA.</i> MUMTOZ TURKIY ADABIYOTNI BOLALAR ONGIGA YETKAZISH AMALIYOTIGA DOIR	1074
141.	<i>Parvina NARZULLOYEVA.</i> XAMSA DOSTONLARIDA UCHRASHUV MOTIVINING O'RNI	1083
142.	<i>Roza QURBONOVA.</i> NAVOIY VA RUMIY ADABIY MEROSINING BOSHQA TILLARGA TARJIMASI VA CHET ELLARDA O'RGANILISHI	1090
143.	<i>Nigina FAYZULLAYEVA.</i> A.S.PUSHKIN VA F.M.DOSTOYEVSKIY ROMANLARIDA EPISTOLYAR JANRNING BADIY-ESTETIK FUNKSIYASI	1097
144.	<i>Ayşe ÖZTOKLU, Sümeyye ÇAĞLAR YILMAZ.</i> MEVLÂNÂ CELÂLEDDÎN RÛMÎ'NİN MESNEVÎ'SİNDE HZ. MUSA KISSASINDAN KESİTLER	1104

Feruza BURXANOVA,
filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent,
(TDPU, O'zbekiston)
Doi. 10.52773/tsuull.conf.2025/LXWT9798

BADIIY SO'Z JILOSII

Annotatsiya: Maqolada ijodkorlik, ijodiy jarayon, badiiy so'z qudrati, she'ning estetik ta'sir kuchi haqida so'z yuritiladi. Yosh, iste'dodli shoir Shahriyor Shavkat she'riyatining mavzu ko'lami, g'oyaviy-konsepsiyasi o'rganilib, ijodida insonparvarlik, muhabbat va sadoqat, jumardlik g'oyalari yetakchilik qilishi, optimistik ruh ustuvorligiga tahlillar bilan asoslanadi. Shu tariqa ijodkorning adabiy jarayondagi o'rni, poetik mahorati va uslubiy o'ziga xosligi tadqiq etiladi.

Kalit so'zlar: Badiiy ijod, badiiy tasvir vositalari, ijodkorlik, istiora, she'r, shoir, tuyg'u, kechinma, lirik qaramon, ruh holi, obraz, ramziy-majoziy mazmun.

Abstract: The article discusses creativity, the creative process, the power of literary expression, the aesthetic impact of poetry, and its cultural significance. It examines the thematic scope and ideological concept of the poetry of the young and talented poet Shahriyor Shavkat, emphasizing the leading role of humanism, love and devotion, and the spirit of generosity in his work. Through analysis, the article substantiates the predominance of an optimistic spirit in his poetry. In this way, the poet's place in the literary process, his poetic mastery, and his unique stylistic approach are studied.

Keywords: Artistic creativity, literary devices, creativity, metaphor, poetry, poet, emotion, inner experience, lyrical hero, state of mind, imagery, symbolic-allegorical meaning.

Ijodkorlik – ilohiy ne'mat, yaratuvchilik esa kashf etish demakdir. Shoir va yozuvchilar olamning, hayotning, yashashning mohiyatini anglatuvchi muallimlar, qalb tuyg'ulari, dil izhorlari bilan kitobxonga estetik zavq beruvchi so'z san'atkorlaridir. O'zlikni anglash, insoniylikni ulug'lash, ma'naviy teranlik, qalb pokligini targ'ib etuvchi ko'ngil kuychilari, poklovchilardir.

Ma'lumki, she'r, ilhom, tuyg'u, zavq, alam, og'riq va darddan yaraladi. Shoir eng avvalo, o'z qalbini, o'zligini taftish etadi. Uni turli poetik vositalar yordamida majoz, metafora, qiyoslar bilan sayqallab ifodalab beradi. Yasama tuyg'u, sovuq aql, siyosiy-mafkuraviy g'oyalar asli kechinmadan yaralgan sof tuyg'uga, she'rga uning estetik jozibasiga, nafosatiga putur yetkazadi. Zero, she'r shoirning sof qalb kechinmalari mahsuli o'laroq, jonli, ta'sirchan, samimiyligi

bilan yashovchan va yuqumli bo'ladi. O'quvchining qalb torlarini chertib, beqiyos zavq-shavq bag'ishlaydi, uni kechinmadoshlikka undaydi va shu asnoda katarsis jarayonini hosil qiladi. Kitobxonni ma'naviy poklanishiga yo'l ochadi. Uning ma'rifiy qiymatini yuksaltiradigan, yashovchanligi, umrboqiyiligini ta'minlaydigan omil ham shu, aslida. Shu jihatdan badiiy ijod inson tuyg'ularigagina emas, tasavvur va tahayyol olamini kengaytirishga, yoritishga ham xizmat qiladi.

Azal-azaldan nazm sharq adabiyotida baland mavqega ega bo'lib, boshqa adabiy tur va janrlarga qaraganda keng taraqqiy etgan. Mumtoz she'riyatimizdagi yetakchi tamoyillar, vazn va qofiya, she'riy san'atlar, badiiy tasvir vositalari, ko'chim va majozlar xilma xilligini o'zida ifolagan, umumbashariyat ma'naviy mulkiga aylangan nazmiy merosimiz buni isbotlaydi. M.Qoshg'ariy, Yusuf Xos Hojib, Ahmad Yassaviy, Ahmad Yugnakiy, Mavlono Atoiy, Mavlono Lutfiy, Alisher Navoiy, Zahiriddin Muhammad Bobur, Mashrab, Ogahiy, Nodira, Uvaysiy, Furqat, Muqimiy, Cho'lpon, Fitrat, Hamid Olimjon, Zulfiya, Oybek, G'afur G'ulom, Rauf Parfi, Erkin Vohidov, Abdulla Oripov, Faxriyor, Usmon Azim, Azim Suyun, Muhammad Yusuf, Halima Xudoyberdieva, Shavkat Rahmon, Omon Matjon, Sirojiddin Sayyid, Eshqobil Shukur, Iqbol Mirzo, Abdulla Sher, Abduvali Qutbiddin, Bahrom Ro'zimuhammad, Ulug'bek Hamdam kabi ijodkorlarimiz tomonidan yaratilgan badiiy mukammal asarlar, insoniylikni ulug'lovchi she'rlar ma'naviyatimizda o'chmas iz qoldirgan nazmiy durdonalar sanaladi. Shunday buyuk ajdodlarga munosib voris bo'lishga intilayotgan yosh, iste'dodli shoirlardan biri Shahriyor Shavkatdir. Iste'dodli shoir Xurshid Davron o'z sahifasida *Shahriyor Shavkatni bugungi she'riyatimizning yosh avlodiga mansub shoirlar ichida alohida o'ringa egaligi haqida to'xtalib: "Uning she'rlarida o'z yo'lini tirishqoqlik bilan izlayotgan ijodkor nafasini sezasiz..."¹ deya yozadi.* Darhaqiqat, shoir ijodi bugungi adabiy jarayonda o'zining inja tuyg'ulari, o'ziga xos topilmalari, original o'xshatishlari, timsollari, o'z so'zi va uslubi bilan munaqqidlar e'tiborini tortmoqda. Shoir she'rlarining o'ziga xosligi kitobxon tuyg'usiga ta'sir qila olishida, zavqini uyg'otib, kechinmadoshga aylantira

1 Bu haqda qarang: <https://kh-davron.uz/kutubxona/uzbek/yoshlar/shahriyor-shavkat-yangi-she'rlar-2.html>

olishidadir. Bugungi globallashuv jarayonida zavqsizlik, fikrsizlik, iste'molchilik avj olayotgan bir davrda kitobxonxonga zavq-shavq bera oladigan, ruhini uyg'otadigan, ezgu maqsadlar sari yo'llantira oladigan she'riyat har qachongidan ham zarur. Badiiy estetik so'z qudratini, uning kuchi va sehrini yaxshi anglagan shoir she'rlarida optimistik ruh yetakchilik qiladi. Shoir nazdida adabiyot va she'riyat insonda ezgu tuyg'ularni uyg'otishi, unga ruh bag'ishlashi va qalbni nurlantirishi kerak. Shu ma'noda Shahriyor she'rlarining g'oyaviy mazmunida yuksak insonparvarlik, muhabbat va sadoqat, jumardlik g'oyalari yetakchilik qiladi. Shoir ijodining mavzu ko'lamini rang-barang bo'lsa-da ishq-muhabbat motivlari bilan sug'orilgan she'rlar ko'lamini keng. Bunda, albatta, shoirning ruhiy-biografik holati, yosh xususiyati ham ta'sir o'tkazishi tabiiy. Zero, shoirning o'zi ham ayni yoshlik davrining zavq-shavqqa limmo-lim, sururli bir davrini yashayotir.

Zavqsiz inson hasbi holini shoir tug'ulmagan insonga, ruhsiz tangaga qiyos etadi. Da'vatkor misrlari bilan mudroq ruhni uyg'otishga, zavq tuyishga, yashashga chorlaydi.

Hali siz dunyoga kelganingiz yo'q,

Hali siz go'daksiz

va yoki holsiz,

pastqam bir kulbada beshon, behuquq,

*alohislab yotgan mudroqi cholsiz!*¹

Ushbu parchada zavqsiz inson hasbi holini avval dunyoga kelmagan insonga, so'ng go'dakka, holga, cholg'a qiyoslash orqali butun umri g'afolatda o'tayotgan inson va uning holati tasvirini kuchaytirib boradi. O'z navbatida shoir tashbihi aks, ya'ni teskari o'xshatish, qarshilantirishdan ham unumli foydalanib, go'dak va cholni, yo'qlik va holni qiyoslaydi.

Shoirning yomg'ir haqida yozgan she'ri suyuqlik yori shoira Nozima Habibullayevna she'riga nazira tariqasida bitilgan². She'rda badiiy tasvir vositalari, she'riy san'atlar, tashbih betakrorligi,

1 <https://ziyouz.uz/ozbek-sheriyati/ozbek-zamonaviy-sheriyati/shahriyor-shavkat-1998/>

2 Shoir Shahriyor Shavkat bilan ijodiy uchrashuvda muallif ushbu sherini shoira Nozima Habibullayeva she'riga nazira shaklida yozilganini armug'on ekanini bayon qilgan

istioralar me'yoriga yetkazilib qo'llanganligi bilan ahamiyatlidir. Muallif yomg'irni yoqtirgan, tomchilar navosini tinglay olgan inja tuyg'uli mahbubasining hasbi holini, yuragini obu-havosini anglamagani, his etmaganidan nola chekib shikoyat qiladi. Shoir talmeh san'ati asosida o'zini buyuk musiqachi, kompozitor va pianinachi Betxoven emasligidan afsus chekib, yor ko'zida so'zib yurgan notalar va ritmning muallifi bo'lolmayotganidan nola qiladi. Ijodkorlik, xususan, shoirlik so'z san'ati ekanini, ijodkorlarga xos xususiyatlar ularning hayotiy a'moli, badiiy so'z, bilan uzviy bog'lanishini, so'zning qudrati va yaralishi ibtidoga borib taqalishini obrazli, beqiyos metaforalar orqali husni ta'lil san'ati asosida nozik ifodalaydi.

*Ko'zingizda notalar suzar,
So'z oqadi tomirimda, So'z!
Bilamanki, yomg'irdek kelib,
Bir inja, bir foram, bir nafis,
Yuzimda, labimda, sirg'alib,
Kuy chalmaydi
Barmoqlaringiz!..¹*

Tomirda so'z oqish mumkinmi?! Ushbu baytda shoir mubolag'aning g'uluv darajasidan foydalanib, aql bovar qilmaydigan holatni, badiiy manzarani tasvirlar ekan, ijodkorlik tabiatini so'z bilan bog'laydi va noyob tasvirga erishadi. Bu istiora orqali shoir ibtidoga ishora qiladi. Ma'lumki, olam va odam yaralishidan oldin ilohiy kalom, So'z paydo bo'lgan. Shuningdek, shoirlik qismatga aylangan lirik qahramonning tabiati, ruhiyati, a'moli, maqsad intilishlari so'z vositasida voqealanishini, hatto tomirlarida qon emas, so'z oqishini, she'r, so'z, nafas, ruhiga, qoniga singganini ifodalaydi. Shoir *"Bir inja, bir foram, bir nafis* deya tansiq as-sifat hamda tanosub san'atidan foydalanib, noziklikka yaqin tushunchalar inja, foram, nafis so'zlarini ketma-ket tarzda qo'llab, keng ko'lamda obrazli ifodalar va holatlar yaratishga erishgan. *"Yuzimda, labimda, sirg'alib, Kuy chalmaydi Barmoqlaringiz!.."* misralarida mahbuba barmoqlarini kuy chalmasligini asl ma'nosida emas, kinoya asosida oshiqning qalb ozorini mahbubaning befarqligiga ishora qilyapti.

1 <https://ziyouz.uz/ozbek-sheriyati/ozbek-zamonaviy-sheriyati/shahriyor-shavkat-1998/>

Lirik qahramon ruhi sevikli yori ruhiga payvand emasligidan iztirob chekadi.

*Bilamanki, barchasi behud,
Behudadir hislarim shavqi,
O'rtamizda tafovut mavjud,
Tafovutki sukut va shovqin...
Kechikkanman, bo'lar ish bo'lgan,
Sizda shodlik, menda esa dard.
Ko'nglingizni mavh etib olgan
Mendan avval aldoqchi Motsart!..¹*

Shahriyor she'riyatida qarshilantirish, oksyumoron (muqobala, tazod) san'atida lirik qahramonning ruhiy holatini emotsional tasvirlash, ta'sirchan badiiy lavhalar yaratish maqsadida unumli foydalaniladi. Yuqorida keltirilgan she'riy parchada *sukut va shovqin, shodlik va dard*, oshiq lirik qahramon va raqib dunyo musiqa san'ati taraqqiyotida katta o'rin tutgan avstriyalik kompozitor Volfgang Amadey Mosart qarshilantiriladi. Shoir bu o'rinda talmeh san'atidan zidlantirish asosida foydalanadi. Musiqa, ritm, ohangga maftun yor ko'ngliga boshqa ishq sig'masligidan ozorlangan lirik *qahramon* "Siz yomg'irni yaxshi ko'rasiz, Motsartni, notani... menimas", degan xulosaga keladi. She'rda yomg'ir, kuy, daho kompozitor va musiqachilarning poetik obrazlari, yor va lirik qahramonning ruhiy holati, orzu-umidi, armon va dardlarini yortishga xizmat qilgan. Ma'shuqa qalbining ohangga hamohang, shu ishqqa limmo-lim ekani, yomg'ir tomchisidan poklanish, ohangidan zavqlanish ilohiy ishqqa muhtalolikning ramziy ifodasidir.

Izlanish pallasida bo'lgan shoirning "Yolg'izlik" she'ri nomlanishi va mazmunida nomuvofiqlik bor. She'rda yor vasliga erishgan lirik qahramonning holati, kechinmalari ochiq yalong'ich ifodalar bilan tamsil san'ati asosida tasvir etiladi. Bunday yaloch tasvirlar kitobxon ma'naviy-axloqiy jihatlariga ta'sir o'tkazib, estetik didini o'tmaslashtirib qo'yadi. Asl fitratiga nafosat, go'zallik va axloq singan adabiyotda bunday ochiq, pardasiz tasvirlar noo'rin, nazarimizda. Zero, "she'riyatning bir talabi she'riy san'atlarning nafosat qoidasiga muvofiqligida, ***har qaysi badiiy lavha, timsolning o'quvchida***

1 <https://ziyouz.uz/ozbek-sheriyati/ozbek-zamonaviy-sheriyati/shahriyor-shavkat-1998/>

go'zal his-tuyg'ular, tasavvurlar uyg'otishi zarurligida¹ ekani shoyan haqiqatdir.

*Barmoqlarim botar pushtirang
Libosing chirmashgan belingga.
Avval yerga qaraysan arang
Va menga...
Yelkamdan sirg'alar qo'llaring,
Atringga liq to'ladi o'pkam.
Menga qanday jodu yo'llading –
O'pganim-o'pgan?!
Butun umr yashashga shoshdik,
Kipriklerde yaqindir visol.
Bir lahzada mangu tutashdik –
Shu holingda qol...*²

Shoir bir she'rida ijodiy jarayondagi psixologik kayfiyatini bayon qilar ekan, o'zini shoir emas, izlanuvchi, yo'lovchi, dunyoni o'rganuvchi ekanini yozadi. Shoir o'zini “raso inson” ham deb hisoblamaydi va o'zlikni anglamoq uchun o'zgalarga “yuborilgan parcha imkon” ekanini ta'kidlaydi. Bu parcha imkonni shoirning anglamlari va tuyg'ulari hosilasi sifatida yaralgan she'rlar aks ettiradi.

*Poyonsiz bo'shliqda adashar idrok,
Obro' deb ruhingni qiynamoq nechun?!
Menga hamroh kerak fikru zikri pok
Eng toza turkular kuylamoq uchun!*³

Shoir poyonsiz bo'shliqda o'z yo'lini yo'qotmaslikka urinadi, shoirlik ko'ngil ishi, ruh holi tajassumi ekanini ifodalab, maddohlik haqiqiy ijodkorlik emasligini, bunda ijodkor ruhi ozorlanishini to'g'ri ta'kidlaydi. Tajohuli orif san'ati asosida cheksiz olamda sarson shoir idrokini, mashhurlik, obro'ga intilayotgan ruh holini obrazli iboralar orqali tasvirlaydi. Ijodkorning asl maqsadi o'zgaligini nechun xitobi ila bilib, bilmaslikka oladi. Va hayot yo'lida pokiza

1 Ҳоҷиаҳмедов А. Мумтоз бадийат малоҳати. Т.: Шарқ нашриёт матбаа, 1999. – Б. 7.

2 <https://ziyouz.uz/ozbek-sheriyati/ozbek-zamonaviy-sheriyati/shahriyor-shavkat-1998>

3 <https://ziyouz.uz/ozbek-sheriyati/ozbek-zamonaviy-sheriyati/shahriyor-shavkat-1998>

qalb-tuyg'uli hamroh so'rab, iltijo qiladi. O'ylamizki, shoirning umr yo'ldoshi shoir Nozima Habibullayeva xuddi Hamid Olimjonning Zulfiyasi, *Oybekning Zarifa Saidnosirovasi singari umr va ijod yo'lida Oллоh tomonidan berilgan hamnafas hamrohi, ilhom manbai, fikrdoshi bo'ladi. Ijodkorlarimizga ijodiy parvozlarlar, yaratgan asarlariga umrboqiylik tilaymiz. Umid qilamizki, ular yaratgan she'rlar adabiyotimizning bebaho xazinasiga aylanib, insoniyat ma'naviy olamini nurlantiradi.*

Adabiyotlar

1. Jo'raqulov U. Nazariy poetika masalalari. – Toshkent: G'afur G'ulom, 2015. – B. 354.
2. Qur'onov D., Mamajonov Z., Sheralieva M. Adabiyotshunoslik lug'ati. – T.: Akademyashr, 2010. – B. 400.
3. Qur'onov D. Adabiyot nazariyasi asoslari. – Toshkent: Navoiy universiteti, 2018. – B. 480 b.
4. Xojiaxmedov A. Mymtoz badiiyat muloхati. T.: Sharq nashriyat matbaa, 1999. – B. 240.
5. https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=ru&user=v47kHwYAAAAJ&citation_for_view=v47kHwYAAAAJ:IjCSPb-OGе4C
6. <https://ziyouz.uz/uzbek-sheriyati/uzbek-zamonaviy-sheriyati/shahriyor-shavkat-1998/>
7. <https://kh-davron.uz/kutubxona/uzbek/yoshlar/shahriyor-shavkat-yangi-sherlar-2.html>